

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Postán vagy Pécsre házhoz küldve:
EGÉSZ ÉVRE 3 Ft — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGY ÉV SZÁM 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egy-egy számok kaphatók Weidinger N. könyvker. (Szechenyi-ter.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábos petit sor egyszer megjelenésért 6 kr., 3-szorért 5 kr., 10-szorért 4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
A nyitlér 1 petit sora 10 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

A felelős szerkesztő lakása:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, BLAUHORN ANTAL úrnál a városház épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban, BÖHM C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

A „Pécsi dalárda.”

(V.) Ez a derék egyesület, melyre oly büszkék vagyunk s büszke lehet az egész ország, ez az egyesület, mely a külföld előtt is szép hírnevet vívott ki magának s a magyarnak, ez az egyesület, mely annyi ünnepeket után taval ülte dicsőségben főállásának huszonöt éves jubileumát s dűsgazdagon részülett fénys kiüntetésekben; ez az egyesület ma szomorú válság előtt áll.
Lehet, hogy még csak néhány nap, pár hét, vagy egy-két hó az élet; de annyi bizonyos, hogy a fölözslás gyógyíthatatlan kortünetei kiütöttek rajta — és ez nekünk fáj.

Egyik kulturális intézményünk a másik után szűnik meg; a színészetnek nincs ma már otthona nálunk, a zeneegylet fölözslött s most a »Pécsi dalárda« van soron.

A napokban értekezletet tartottak, mely ugyan szűkebb körű volt s nem birt hivatalos jelleggel, még is azt eredményezte, hogy három legkitűnőbb tagja beadta lemondását. Hoffer Károly, kinek neve előtt az ország összes dalárai kalapot emelnek, kinek mindenkor oroszlánrésze volt a sikerek kivívásában, a ki teljes odaadással, szívvvel, lélekkel fáradozott a dalára fölvirágoztatásán, a ki nélkül a dalárda — legyünk őszinték — bizony-bizon nagyon, de nagyon hiányos; — leköszönt. Wachauer Károly, ki a dalárdának kezdettől fogva mag, tevékeny napjamosa, több, munkavezetője volt, kinek zenei-tehetsége ritkítja pártját, kinek mi csak egy hibáját tudjuk, hogy nagy német, boesássá magát a magyarok Istene neki; szintén beadta lemondását. A harmadik: Jilly Alajos, a kitűnő bass-bariton, a dalárda elnöke, kinek hangja mindig jelentékeny számot tett a dalárda annyi remek hangja közt — csak akkor nem, midőn a hírlapírókat akarta kizárni egy nem régiben tartott estélyükről.

Ily erőknél vesztesége, oly érzékeny és kínos veszteség, a melyet elviselni nem lehet a nélkül, hogy magára a testületre végzetessé ne válják.

De vajon mi okból vonulnak vissza ezek a jeles erők? Fölmériül a kérdés a kíváncsi és tudnivaló emberekben s kutatók az okokat.

A verziók különbözök.

Vannak, a kik azt mondják, hogy amikor valami elérte a tetőpontját, akkor már csak visszafelé eshetik; a »Pécsi dalárda« betetőzte diadalával

működésének phantheonját s visszahanyatlani nem akar; ez okból inkább a megsemmisülés örvényébe veti magát. Mások meg azt mondják, hogy belháború tüze emészti az erőket s a nagyok nagyobbak akarnak lenni egymásnál, a vezérszeréperét áhítozik titkon egyik is, másik is, de mert polcra nem sikerül jutniok, inkább visszavonulnak a küzdelem teréről s innét van az a zűbhasztó közöny és hanyag léhaság, melyet a dalárda bomlásának csalhatatlan jelül oly hangosan emlegetnek.

Ez is, az is lehet az oka, de egyik sem az igazi.

A fejtől szaglik a hal; tartja a példabeszéd s ez a valódi ok.

Aidinger János polgármester, a dalárda elnöke elhanyagolta az egyesületet. Erős vád, de igaz s ha az igaz szó, be is szokta törni az emberek fejét, kimondjuk, mert meggyőződésünk és lelkiismeretünk sugalja. Aidinger soha a dalárda felé se nézett, vagy csak nagy ritkán, a mikor a dicsőségben való osztokodásról volt szó, mikor ünnepelethette magát; holott mint ügybuzgó elnöknek, ha mindég nem is, gyakran ott kellett volna lennie a dalárdaiban, hogy szívének barátságos szeretetével folytonosan átölelve tartsa az egyesületet, hogy lelkiének meglevő tevékenységre, kedvtelti buzgóságra hevítse a dalárokat. Ha gyakrabban köztük van, tapasztalhatja a hiányokat, bajokat s egy kis jó akaratall elejét lehet venni a nagyobb bajnak. Hanem persze a polgármesteri teendők nem engedték. Azért nem kell annyi tisztelt elfogadni s olyan tiszteteket, a melyeknek tisztességgel nem felelhet meg az ember. Különben is, az a legigazabb, hogy Aidinger a kulturális intézmények iránt nem valami nagy szeretettel viseltetik. Az ő atyáskodása alatt jutott Pécsért árvaságra a színészet muzsája, a zeneészt, a Szepessy-szobor úgy s fájdalom az ő keze alatt beomladozik most a dalárda is.

Nem volt oly hosszú idő alatt hiány a közművelődési mozgalmakban; egyik vagy másik téren, tudományos vagy művészeti, közhasznú vagy jótékonyági irányban, a társadalmi élet emelése, fejlesztése körül sok fontos, sok jelentőségeltjes eszme fölkarolásával mindig ébren tartott a sokszor ki-aludni látszó közszellem s ha egy-egy terv hajótörést is szenvedett, ha egyik másik életrevaló egyesület a mindinkább növekvő anyagi küzdelmek benítő

hatása alatt megszünt is; ha gyakran aggály, kétség és rosszakarat velt is erőt egyeseken, mégis újra meg újra föllángolt a város kulturális haladásáért küzdők kebelében a lelkesedés; mert volt a ki a közszellem szikráját lövelte beléjük.

Volt színészetünk, volt zeneegyletünk, volt szép kulturánk s ma már kulturális intézményeink nagy része elpusztult, a mi még meg van, maholnap az is romokba dől.

S indokolatlan-e, ha fölajdulunk és jótalan-e a vád, ha azt mondjuk, hogy: — hanyatlunk!

Nem jól van ez így, de még rosszabbul is lehet, ha a polgárság tovább is télenül nézi közhasznú intézményeink rohamos romlását.

Hol a hazafiság?!

Hol a társadalmi élet, ha egyik hazafias és kulturális intézményünk a másik után pnsztul el?

Sehol. Mindenütt az érdekek piaci harca, üzérkedés, haszonlesés; a szép, jó és nemes irányú törekvések útját előntötte a társadalmi piszkok salakos áradata.

Szégény gyalázat!

De még nincs minden elveszve; igyekezzünk jóvá tenni a mások hibáit s mentsük meg az enyészettől feltett kincsünket, országos hírű jeles dalárdánkat, — ha még lehet.

Hazafii vétek volna pusztulását összekulesolt kézzel — télenül nézni.

Elmélet és gyakorlat a társadalomban.

A sajtó sok száz nyelven osztogatja naponta a jó tanácsokat; a tudomány férfiai ünnepeles beszédekben térnek rá az önkös témára, mely oly régi és mindig új marad; ideális ábrázoló fők népszerű felolvasásokban, apróprózában adják tovább a magas gondolatokat; szűzféle váriációkban elmélkednek a fölött, vajjon hogyan és miképen lehetne, a társadalom sokféle bajain segíteni; hogyan és miképen lehetne megszüntetni azokat az akadályokat, melyek a társadalom javulását, jobb irányban való fejlődését gátolják.

Ezernyi bajban leledezik az a sokfejű öszszesség, melyet társadalomnak neveznek. Az egyik az erkölcsök hanyatlását a vallástalanságnak rója fel, mely szerinte napról-napra jobban elharapódik, s a társadalom az erkölcsi romlás örvényének szélére viszi.

A másik a szociálizmus terjedésében látja a társadalom veszedelmét és jósolja jelen alakjában való teljes romlását és aztán újra való alakulását.

A harmadik az újkor szabadelvi eszméinek tulajdonítja azokat a betegségi tüne-

teket, melyeket a társadalom organizmusában észre lehet venni.

A negyedik a töke tulhatalmaskodásának tulajdonítja minden jelenséget, melyet az újkor társadalmi felszínre vet.

Persze hogy mindenki segíteni is akarna a bajon, és saját felfogásához képest a gyógyszereket is ajánlja. Biztos sikert nem mindig mer jósolni, de úgy hiszi: probatum est.

Az, a ki az erkölcsök hanyatlását a vallástalanságnak tulajdonítja, visszakívánja a középkort, a melyben a hitélet erősebb volt; ámde nem oly kétséget kizáró bizonyosságú dolog, hogy az erkölcsök az egyszerű életviszonyok dacára sokkal jobbak lettek volna, sőt sok tekintetben, habár a bűn, bűn marad mindig, ez sötétebb volt. Csak a távol múlt tünik fel szebbnek előtünk, éppen azért, mert távol van.

A ki a szociálizmus terjedésében látja a veszedelmét, az a munkáskérdés megoldását sürgeti. Csak hogy erre ügyesen kikerekített teóriáknál nem igen talál praktikusabb gyógyszert.

Nehéz kérdés is ez.

A szigorú rendszabályok, melyeket a szociálizmusútló meglátogatott államok alkalmaznak, ideig örág az erőszak alkalmazásával segítenek ugyan a bajon, de nem hogy gyengítenek a szociálisztikus propagandát, hanem erősítik; a szociáliszták táborra folyton gyarapszik, növekszik, mert a kérdés a gyomor és a nyomor kérdése; mely kérdésnek békés uton való megoldása nem lehetetlen ugyan, de a melyet megoldani eddig nem sikerült még, de benne még a kezdet kezdeténél sincsenek túl.

A legsajátságosabb gyógyszert ajánlják azok, kik az újkor szabadelvi eszméinek tulajdonítják a társadalmi bajokat és minden téren a reakció szoszólói. Ezek a haladó emberiség szekerét vissza akarják tolni, visszaidézvén a kort, a melyben előjogok és kiváltságok a születés kedvezményéhez voltak kapcsolva s hatalmaskodó osztályok a polgárság és nép nagy zömét csak misera plebs contribuennek tekintették, melynek adózni és robotolni kell, míg amazok gunyt üttek az emberiségből.

Ezek az éjlövajagi, kik a tudatlanság és a babona fűhalmjában éreznek jól magukat.

De elfelejtik, hogy az emberiség az ő legkevesebbé vívmányait a szabadelvi eszméknek köszönheti, azon szabadelvi eszméknek, melyeknek még a közelmúlt időkben annyira örült s melyek most már annyira vesztettek értékükből. Pedig tévedés hinni, hogy a társadalom bajainak kurtorása ezekben az eszmékben keresendők.

Egyaránt ideális és humánus életnézet eredménye a valódi szabadelviség, melylyel persze nem tud és nem akar megbarátkozni az önzés és kapzsiság, az előjogokra büszke kaszszellem, mely különbséget tesz ember és ember között, s jobbnak tartja az egyiket a másiknál, nem azért, mert valóban jobb, hanem azért, mert más rangban született, más arczsine van és a többi.

Pedig hát bármennyire is vajudjék az idő, a társadalom égető kérdéseit csak a humanitás segítségével fogja megoldani,

bármennyire is discreditált legyen ez a fogalom az újabb időkben. Az önzés, a kapzsiság, az előjogokra való hivatkozás, az embertársát lenéző büszke gög; ezek válszattják el, osztják meg és benítják a társadalmi erőket. Összefűző, összekapcsoló ereje csak a humanitásnak és az ebből folyó valódi szabadelviségnek van.

Ostobaság az, a mit a rosszul felfogott humanitástól beszélnek; a humanitás át csaphat a túlzásba, de még mindig jobb mint ha emberben előurakodókká lesnek az állatias, vad ösztönök, melynek nemcsak az emberi méltóságot lealázók, hanem az emberi haladást is akadályozók s a jövőendőre nézve is veszedelmesek.

A társadalom ugyan jól ismeri állapotát, bajait, de kevés ereje van arra, hogy magán segítsen; pedig csak önmaga orvoshatja bajait; s erre nézve nem elegendő, hogy a napi sajtóban mint tükörben folyton lássa a maga eljlesztő képét, hanem hibáiról le kell tennie, és a szép teóriákat át kell ültetni a gyakorlatba.

Valósítani kell mindazt, a mi egy lépéssel előbbre viszi regenerációjában, hogyha ebben egy egy kedves, de téves és veszedelmes szokásról le is kell mondani.

Zala.

Magyar posztó.

A nemzet önállóságát csak a nemzet hazafisága, szorgalma és kulturája biztosítja. Az ország iparképessége az állam önállóságának egyik tokmörője.

Mert a nyers termelés még nem elég az önzert kielégítésére. Az anyagok ésszerű földolgozása és az azokban rejlő érték kiaknázása biztosítja csak az igazi hasznot. A fölfedező genie törpévé silányul, ha a találmány realizálásának érczfálait lerombolni gyengeinek bizonyult. S milyen számondó helyzet sulya nyomná azt a népet, mely idegen ország lakóival sütteté kenyerére nagy mennyiségű gabonáját, mivel ő maga már arra nem volna képes?

És e szomorú példa csaknem frapps alkalmazást nyer a mi viszonyainkra. Gyapjuterelésünket, mely a saját gyáraink feldolgozásának elkerülésével külföldre kerül, a külföld szövi meg nekünk posztóvá, s kész anyagjával annyira eláraszsa hazánkat, hogy alig akad intelligens ember, akinek testét ne az idegen kéznek, az idegen gyárnak a szöveze burkolja.

Pedig a szövé ipar Magyarországon az utolsó évtized alatt meglehetősen lendületet nyert.

Szerencsétlen szokása van a magyar embernek. Azt hiszi, hogy az, ami messziről, ami külföldről jő, az jobb és talán szebb, vagy divatosabb a miénkénél.

Pedig a magyar posztó éppen azon a magaslaton áll ma már, mint a külföldi gyártmány.

Tartósság és jószág tekintetében egy cseppet sem áll alacsonyabban fokon akár az angol, akár a francia posztónál.

Sőt egy tekintetben a magyar posztónak meg van az az előnye is, hogy nem a nagyközönség félrevezetése céljából, egyszerűen spekuláció, száraz kereskedői szem-

TÁRCZA.

Ez már sok! . . . ordítá dühöngve és szerencsés de lenem irható oltási kísérletek után a pamlaghoz vánszorog, de előbb az ajtóba belelti fejét.

Itt az összes élő és élőhalt Istenekre esküszik, hogy megönsül, — meg ő! nem bánja ha olyan csunya leszen is mint, — Venus és olyan mérges mint egy — özike, csak egy a fő, fő, fő!

Főzni tudjon, főteni tudjon, és jó gazdaszony legyen mert bizony ha már elszakadok a világtól hát meg legyen itthon a kényelem. De hiszen majd adok én nektek, hogy így elhagyatjátok! Nem ismerlek benneteket többé, elpártolok, zárdaszant leszek és holnap elmegyek a Virgíl tántához! majd szerez az nekem szerető feleséget!

Hatát is . . . motyogott félalomban. Ime bölgyeim pályázzanak. S ha leszalmolnak az léttel följenek el hozzám, majd protegalatom önököt a Virgíl tánt által a ki öcséskéje számára nem is követelő. — Szép legyen gazdag és szellemes, azonban természetesen egyszerű, takarékos és ódaadó. — Imádja Gáborkádját, jól főzzen neki, várja meleg szobával, meleg szivvel, meleg théával, fehér kötővel, és ne is gondoljon színházra, bárra, hangversenyre, hanem sapkát h o r g o l j o n nyugodtan . . . hogy Gáborka édesdeden h o r k o l j o n .

Ki pályázik bölgyeim! S . . . z. Józsi.

Egy szép asszony naplójából.

Ne sírassuk a holtakat, kiket koporsóba zárnak . . .

Csak a czimet adtam én meg ennek a tárczának; a mi benne elmondva van, azt egy rendkívül szellemes szép szöke asszony mondja el naplójában, a melyet szives volt a legnagyobb diszkreczió mellett áttanulmányozás végett nékém átadni. A naplóban a szép asszony szellemi és erkölcsi világa nyer kifejezést, a melyet ékes szavakban bölcsészeti elmélettel és ügyes stílussal mond el önmagának.

Most a napló hasábjain lerakott gondolatok, titkok. Azok senkinek sincsenek írva. Rege a multból a jövőnek. A jelen küzdelme a multtal.

Tikos érzéseit örökíti meg a hullámokban csapkodó lélek. Töredéke a napi életnek a gondolatoknak. Háztartásról vezetett n a p l ó ; napló magas számokat nélkülözök kontók nélkül — olyan a mely a „közönnel felvettem“ el elátozt számlákra való hivatkozás alkalmával kellemetlen reminiscenziaikat nem kelt — a férj szemében, mert a férj szemé előtt annak soha sem szabad kerülni.

latok, titkok. Azok senkinek sincsenek írva. Rege a multból a jövőnek. A jelen küzdelme a multtal.

Tikos érzéseit örökíti meg a hullámokban csapkodó lélek. Töredéke a napi életnek a gondolatoknak. Háztartásról vezetett n a p l ó ; napló magas számokat nélkülözök kontók nélkül — olyan a mely a „közönnel felvettem“ el elátozt számlákra való hivatkozás alkalmával kellemetlen reminiscenziaikat nem kelt — a férj szemében, mert a férj szemé előtt annak soha sem szabad kerülni.

Az unalmasságig tudós férj, vagy az asszonyt semmibe sem vévő ledér férj oldala mellé lekötött, ideális fogalmakkal eltelt női szív küzdelme a papiron. Szemre hányások sorozata a realis egyhangúság ellen. Bölcsészeti fejtegetések, a melyre senki sem adhat választ csak a szív. Panaszlángok, a melyet mindenki megért csak az nem a kihez azok intézve vannak. A boldogtalan szív kesergő panasz. De olvassuk a naplót. Milyen boldogtalanok azok az emberek, a kiknek nincs érzékük semmi nemesebb, semmi fenköltebb iránt, mint a mit a mindennapi próza nyújtani képes, ennyi neki elég. Öntudatuk jobbján visszatér a nyugalom . . . Az isteni nyugalom! Tehát csakugyan az öntudat adja az isteni nyugalom? De mikor a boldogtalanság, mindig olyan öntudatos és sohasem nyugodt? Hát láttál embert a ki boldogtalan és nyugodt? Oh az emberek akkor nagyon ritkán boldogtalanok, mert ők rettentően nyugodtak! Vagy csak szinlett volna az a nyugalom? Akkor bámulatos önmegadással rendelkeznek. Rossz néven veszik ha valaki boldogtalan. A tragikumot egyéni hibául róják fel. Tehát csakugyan olyan kevés szomorú epizód van az ember kedélyében, hogy veszélyeiktől eltekintve mindég, és mindég jól érzik magukat. Nem látják és nem hallják azt a sok zsomoruságot, mely őket környezi, és bennük lakozik. Vagy nem akarják látni, mert az szomorú? Ok vigan akarják élvezni az

úgyis rövid élet minden gyönyöreit. Ah, de az élvezetek is csak ritkán élvezetesek, ha azokat kierzszakolni akarjuk.

Az emberek legnagyobb része minden áron boldog akar lenni, de vajmi keveset törődnek azzal, hogy boldogítsanak is. Az önésség még soha sem vezetett boldogságra. A boldogságnak föjlemvonása, hogy csak ha igazán szeretünk, tadgadjuk meg önésségünket. És milyen kevés ember képes meg az igazi szerelemben is az önésségre lemondani! Mert szereti mindenek felett önmagát. Ah mennyi boldogság, mennyi nyugalom, — a ki önmagát szereti! . . .

Vajjon kinek van még a földön reménye? Azzal-lehet e még olyan embereknek reménye, kik öntudattal bírva, ismerik az élet nehéz küzdelmeit? És milyen nehéz remény nélkül élni? És vajjon mi az a remény? Az én véleményem szerint: öntudatos nyugalom, midőn nem félünk semmitől, mert átérzünk a napnak, az időknek jótékony varázserő hatását, melyben minden „él.“ Él, szeret, és szerettetik.

Milyen különös, hogy az érdeket hajbászó világban még szeretet is van! Vagy talán az is csak önzés, mert félnek az egyedüllétől; nem azért közelednek másokhoz mivel szeretik azokat, hanem mert szeretik önmagukat velük tudni.

„En gazdagon fogok meghalni, mert realis ember vagyok, mert tudok élni eszem mel.“ Így beszél hozzám egy piperkőz férfi a ki ugyancsak „szegény“ volt, mielőtt egy gazdag leányt vett el feleségül. Tehát nem a boldogság föttörése, ara nézve az élet paragrafususa csak egy szakaszt diktál: nöje vagyonát s saját maga czélfjára fordítani. Ebben még nincs lélektani problema, de van ama nő hallatlan rövidlátásában, a ki ilyen (!) férfireh vonzódni képes. En azt hiszem hogy igen kevés tért tud igazán szeretni. Az embereknek nagyon rossz az emlékező tehetőségük. De rossz ám (!); nem az emlékező tehetőségük, hanem a szívük, s ha nem rossz a szívük, hát kevés.

Éppen úgy mint sok embernek kevés az esze, úgy a legtöbbnek még kevesebb a szive. Mit tehet róla, ha csak egy híron pendül benne az érzés. Ugyanezt az egy hangot könnyű megtalálni meglehetősen gyors egymásutánban. De ha csak egyetlen egy hur áll rendelkezésünkre, hol találjuk meg az öszhangot, hát a dallamot, hol . . . hol? Seh! Ez az egy hír csak kong mint a vészharang, ha a faluban tüzet jelentek. És az ilyen emberek képzelt boldogságát, együgyű nyugalmát irgylhetetnek. Ha én az embereket csak mintegy tömeget látom és sohasem igyekszem az emberek kedélyvilágába hatolni, akkor csupa blaszirt kedély nélküli embert fogok magam körül látni, a kik mindig csak azt teszik, a mi nekik tetszik, és sohasem mások hanem mindig magukat akarják boldogítani. Csuda e hát ha úgy itéljük meg az embereket? Magunk is idővel ilyenek leszünk. Kedélytelenek és önzök. A ki pedig kedélytelen és önző, annak nincs szive. A kinek pedig szive nincs az nem lehet boldog soha. Eötvös mondja: „A ki mindég utjára néz, melyen halad, az nem csodálkozik, ha azt fázarszontal találja.“ Az egész világ költészete, hiúságon alapszik. Vagy csak önmagunkban látunk hiúságot? Bár ugy volna. Bár az egész világon, egyedül csak én volnék hiú, és volna a világon egy igaz érzék, a mi nem hiúságon önésségen alapszik. Milyen szörnyű gondolat! nem reményleni, nem hinni többé, hogy szeretet, szerelem létezik a földön. Kétségbe ejtó gondolat: nem hinni, nem bizni másban, csak önmagunkban. A közöny, és a bizalomhiány szülök a legsötétebb gondolatokat. Azt hallottam, hogy a szerelem olyan mint a kigyó. Ezt habár mennyire keresztül vágod is külön külön minden élel.

Ebben sok igazság van, de az eredmény mégis csak a kiszívás. Ugy értem, hogy a szerelemnél, meg a kigyónál is.

pontból vitetik a piacra: hanem ezéja a versenyképességen kívül a közönség bizalmának ébresztése mellett a megelégedés kinyerése.

S ma már nem csak a közepes osztály, hanem a nagyúri igényeket is képes kielégíteni a magyar posztógyár.

A német-prónai magyar posztógyár gyártmányait a legnagyobb választékban bocsátja a hazai piacra. Készít: legújabb divatszöveteket nadrág és öltönyökre. Kamgarné kabátzöveteket, cheviotte, costune, tiffli és posztót különféle színekben. Fekete perrvent, doskint, ladutazurt. Ezenkívül szalmaposztót, pokróczokat, kocsi és lótakarókat.

A gyár a szövetek előállításához csakis tiszta gypjút és hamisítatlan színeket használ.

Téhat ma már egy cseppet sem szorul a külföldi posztógyárak készítményeire, sem az úr, sem a polgár ember.

Hanem mindenekelőtt legyünk hazafiak és akkor a magyar gypju nem kerül többé oly nagy tömegben a külföldi gyárakba, a mi éhletelenségünk fölkiáltójeleképpen, hanem majd földolgozza azt maga a magyar ipar, a magyar közönség számára.

A hazafias érzelmű magyar szabók tegyék szívrok kezüket s legyenek lelkes uttorói a magyar posztó széles elterjedésének. Magyarozzák meg vevőinket a magyar posztó fontosságát és előnyét rájuk nézve és magyarozzák meg azt is, hogy a külföldi posztó mellözése milyen előnyre válhatik nemzetgazdaságunknak.

Az országos iparegyesület a német-prónai posztókról a következőképpen nyilatkozott: A szakosztály örömmel észleli a készítmények a fültünő haladást s míg egyszerűen azokat az egyesület lapjai útján a közönség figyelmébe ajánlja, másrészt teljesíteni határozza a posztósok budapesti képviselőinek (Moravitz Adolf) ama kérését, hogy a készítmények az országban való megfelelő terjesztése végett az egyesület s a minisztérium támogassa.

A magyar sajtó lelkes támogatója volt még mindig mindannak a mi magyar, s azért mi is hazafias kötelességünknek tartjuk fölühni a magyar közönség figyelmét a magyar posztóra, a magyar posztóból készült ruhára, mely alatt jobban lüktet a magyar vér s szabadabban és mélyebben érez a szív.

Orsz. Ért.

Az irodalom és szónoklat jótékony befolyásáról.

Igazgatói megnyitó beszéd, melyet a Szent-Pál társulat az év első nyilvános közgyűlésén, azept. 20-án mondott el dr. Rezbányai József, theol. tanár, a Szent-Pál-társulat igazgatója.

Tisztelt közgyűlés! Társulatunk az önművelődés eszméjét tűzte ki nemes feladatául. És e feladat megoldásában kettős irányú működés merül föl előtte: a honi és az európai irodalom tanulmányozása egyrésztől, jelsebb szónoki munkák beható elemzése és praktikus alakítása másrésztől.

Az irodalomt kell e szerint tanulmányunk tárgyává tennünk!

Midőn a művész a holt anyagba életet lehel, nem nézi a közpári élet alakjait, hanem felélemelkedik a halandók látható körén s teremt erővel onnan meríti az eszmét és alakot, a hol az élet olyan, a minőnek a művész hatalmas szelleme alkotta, a hol úgy mozognak és élnek az emberek, a mint a tőkely eszméje megkívánja, a hol nincsen rút, nincsen sötét és visszataszító, minden szép, minden magasztos és nemes: az eszmény világából!

Midőn ma önök az irodalom tág mezején vezetni, lánggal illetni és e lángot keblökben élesztani szándékozom, nem a közpári élet szabályait veszem irányadóul, hanem az eszményt tekintem, a milyennek az irónak lenni kell s a milyen az igazi író, ha valóban nagyot, művészt és marandót teremt, a milyen az irodalom, ha az igaz és szép eszméjének meghódul; a milyen a mű, ha a kor szellemének, viszonyainak és hiányainak ismeretéből fakad és a kor géniuszának megfelel.

Nem lesz azért tanulság nélkül, ha az irodalom befolyását figyelemmel szemléljük, kik az irodalommal lankadatlanul foglalkozunk!

Az emberi természet mélyén ott rejlik az ösztön, mely szerint az eszme, mely belül él, kifelé tör s e kifelé törekvésében megtestesülést keres.

Ott vannak a szobrok, ott merednek a tornyok! Egy-egy megtestesült eszme; egy-egy megkövült ima.

E törekvés adott létét a művészeteknek és iparnak, a szónoklatnak és zenének, szóval a művelődés és haladás legkiválóbb hordozóinak. Az emberiség művelődni, haladni akar és művelődési, haladási útjában maga választja meg az eszközöket, melyekre támaszkodni és az alapot, melyre építeni óhajt.

Igy született az ének és zene, a szobrászat és festészet és a művészeteknek egyéb ágai, és így lön az emberi természet maga a művészeteknek édes anyjává. Innét fakadnak a művészi hajlamok, és ez nyújt e hajlamok magasabb fejlesztésére bőséges anyagot.

A képzőművészetek már akkor élénken foglalkoztatták — bár primitív alakban — az emberi nemet, midőn az még gyermekkorában szunnyadt. Már akkor megteremtette az ember — magasabb inspiráció jótékony behatása alatt — a legszükségesebb kifejezési módot: a beszédet és irást. S a mit az emberi szellem haterzéses fejlődésében nagyot és messzhatót teremtett, a mit milliók fáradsága, leleményessége és buzgalma létrehozott, a mit az emberi művelődés és haladás művészetekben és iparban elért... — mind egyesítette és egymásra halmozta e kettőben: az írott és élő szó hatalmában. E kettőben tette le az emberi szellem

összes hatalmát, fényének egész varázsát, isteni származásának egész gazdagságát.

Ott van egy Milton, ott van Tasso, ott van Dante! És ha az élőszó bámulatos hódításait keresik: egy aranyászú szt. János, Chrysologus, Lactantius és szent Ambrus!

És emberi nem minden nevezetesebb korszakában voltak egyszerűen kimagasló szellemek, kik az írott, vagy élő szó hatalmával, politikai vagy társadalmi súlyuknál fogva, vezették, befolyásolták a század irányát s a kiknek működésében, vagy tévedésében visszatükrözve látjuk az egész korszakot. Ók voltak — végelemzésben — a kik megteremtették; vagy kihaltí engedték a nemzetben a civilizációt, föl-emelték, virágozták és dicsőségre, vagy hanyatlásra juttatták a nemzetet.

És a ki a nemzetek életébe egy pillantást vetne, látná, miként virágozik a nemzet élete ott, a hol a társadalmi és családi életben az erkölcsöt tisztelben tartják és ápolják, a hol az irodalom és szóias hatalma a vallás-erkölcsi élet szolgálatában működik, a hol lelkesedéssel mondhatni, hogy minden jó és nemes az irodalom által terjesztetik; a hol az irodalom és élőszó a tiszta erkölcsök éber őre, hathatós pártolója és előmozdítója!

Mert a legfőbb rugót és tényezőt — uraim! — a vallás-erkölcsi életet, nem szabad e helyütt figyelmen kívül hagynunk. Ez főfeltétele a nemzetek művelődésének és haladásának; — nélküle az irodalom és művészet a régi sötétségbe hanyatlik vissza!

Ha valódi nagyot akar alkotni a művész, benső világába vonul vissza és annak fényénél veti vászonra a képet; — és a ki látja, elámul a képen: fölisméri benne az igazság erejét és a valódi művészet értékét. Szintugy, ha az író az örök igazság kimerithetetlen forrásaihoz száll le és onnan hoz előt tárgyat, ha a nemzeti élet kuttorásait fölkeresi és onnét meríti az anyagot; ha — melyhez századok óta zárandóknak a nemzetek és nagy szellemek — tanulmányozza a kinyilatkoztatás örök forrásait, — akkor a hatás is, melyet a nemzetre és így közvetve a századra gyakorol, áldásos és jótékony és hozzá: maradandó; ellenben ideiglenes, ártalmas és megmértelvező.

Üssük fel bár az európai, vagy más világrészbeli népek történetét, ez igazságot elegetedőképpen illusztrálja találjuk. Mig Hellasznak, Rómának vallási irodalma virágozott, — volt legyen a népek bármily fogalma a vallásról, — virágoztak az erkölcsi csők; mig volt, a ki írott, avagy élőszóval ápolta a népek keblében az Istenek tisztelét, voltak anyák, a kik hősöket szültek és nevelték a hazának, kiknek áldozatra kész lelkesedése, erős karja, nemes küzdelemben meggedezett melle védőfalul szolgált az ellenség soraival szemben. Az irodalom elfajulásával együtt károsodott el a nemzet és a vallás tisztelének elhalványultával együtt dőle meg a birodalom! Az erkölcs-telen irodalom mindenkor károsca nevelte és elpusztította a nemzeteket, s egy-egy hanyatló civilizáció romjai mögött rendesen ott látni a népek feslett erkölcsi életét is?

E kettő karöltve jár: virágzó irodalom és civilizáció — virágzó erkölcsök; — hanyatló irodalom és civilizáció — hanyatló erkölcsök?

Csak nagy nemzet nevel nagyfiakat, csak szigorú erkölcsi család ad a nemzetnek tiszta jellemű hóst. Lehetnek valamely nemzetnek magas elméjű vezetők, lehetnek vitéz harcosai, de mely benyomást csak az gyakorolhat a századra, a kinek áldásos működése mélyen a nemzeti élet alapjainak gyökereit, fötörékvése a nép erkölcsi világára irányul!

Amny bizonyos, hogy országok és birodalmak elenyésztek, de a diadal, melyet Dávid világraszóló szoltáiraival, Milano püspöke dicsőnekeivel, aranyászú szt. János fedő és dorgáló beszédeivel ült a világ felett, soha el nem halványul. A századok csak növelik dicsőségük fényét, mert az ilyen halhatatlanok száma csak korszakoktól kevesebedik s a telkes utódok mindnyegye egy-egy lehellet többet fújja a szorvát, melyet a hálás, nem feledő idő számukra fentartott?

A cselédügy.

Ime egy ügy, a melynek végleges rendezése égető szükségé vált; ime egy probléma, a melynek megoldása halaszthatatlan.

Végzetes tévedésben vannak azok, akik azt hiszik, hogy ez ügy egyszerű dolog, melyet a cseléd törvény (1886. évi XLII. t. cz.) már megoldott, s hogy reá csak a törvény betűit kell alkalmazni, s meg vannak az irgylet-re méltó állapotok, a minők csak kívánatosak.

Ez a kérdés sokoldalú s egyes vonatkozásaival mélyen belevág a közelet társadalmi, etikai, nevelési, családi s vagyonbirtokosági viszonyaiba. Bizonyítják ezt legjobban azok a panaszok, melyeket uton utófélen és szünetlenül a gazdaasszonyok ajkairól hallani. Ezek a panaszok egy lényeges társadalmi bajra mutatnak, melyet egész terjedelmében felfogni sem lehet, ha a cselédkérdést csak közgazdasági oldalról taglaljuk, csupán csak a szolgálati viszonyt s ennek közelebbi és távolabbi körülményeit véve tekintetbe; s hoghya az ügyet nem egyszerűsdim annak erkölcsi oldaláról tekintjük, mely jelentőséges mozzanattá válik, ha a pusztá szolgálati viszonyon kívül azt a viszonyt is szemügyre vesszük, mely a cseléd és a család között fómáll.

A cselédügy rendezetlen volta egyiptomi csapásnék nehezíti a társadalmi összességében, mely cepástól szabadulni szeretne mindenki, de nem lehet; s ugy hisszük, hogy jelenlegi viszonyaink mellett szabadulni alig lehet a bajtól, de a szükséges rendezéssel ugyan hisszük, lényegesen javulni lehet a nagyon is szomorú állapotokon.

Mikor a rossz, erkölcs-telen és haszon-

talán cselédek fölött halljuk keseregni a háziasszonyokat, körülbelül sejtjük, hogy mily nagy előny, hogy ne mondjam áldás a családára nézve egy jó, erkölcsös, használható cseléd, a ki minden tekintetben megbízható és hű, mert az ur és cseléd közötti változott viszonyok dacára nem szűnt meg a cseléd integráló, nélkülözhetlen része lenni a családnak, mely részre nézve nem közönyös, hogy mily tulajdonokkal bír?

Válóban furcsa is helyzetünk cseléd-inkkel szemben. A cseléd minden lehelőre elszedődik gazdaasszonyához, állítva, hogy mindent tud; mikor aztán egypár napig a házban van, akkor tünik ki, hogy voltaképen semmit sem tud; a szakácsnő nem tud rendesen főzni, a cseléd nem tud mosni, a szobaleány nem tud takarítani, konyhában szobában rendet tartani egyik sem. Ez még kisebb baj volna ahoz képes, hogy fel sem veszi a megintest gazdaasszonyától; akaratos, durczás visszafordul, a munkához nincsen kedve, magaviselet illedelmetlen. S mivel kevés belátása van, s kitartása nincs s meg sem tudja itelni helyzetét s szentül meg van győződve, hogy a család ő érteve van, csekély becület és erkölcsi érzéke járulván még az előbbiekhöz, helyzetével többnyire elégedetlen: azért jogosulatlan követelésekre ragadtatja magát, nagy a vágya az évezetek, a mulatozás iránt, ez okozza, hogy gyakran letér a becületesség útjáról, meglopja gazdáját, a miért lelkiismerete nem is furdálja. Az elégedetlenség azután folytonosan helyet változtat vele, a miben nagy segítségére vannak az ugynevezett helyszerezők, a kiknél a cseléd gyakran helyrelen változtatása előtt vagy után napokat eltölt, henyl és dorbelöz, erkölcs-telen életet él, s még jobban eromolva kerül új gazdá-jához, a kinél szintén valami nagyon sokáig meg nem marad. Ezek a cselédváltozások rákötnek képeznek, melyet a helyszerezők még veszedelmesebbé tesznek. Tulajdonképen ők az okai a cseléd gyakori változásának, mert a hányzszor a cseléd helyét változtatja, ők itt is, ott is díjaztatnak. S hogy a cselédet dicsérik, bármily rosznak ismerik is, az nagyon természetes, mert hasznot huznak ebből és saját káruk volna, hoghya tiszta bört öntenének a cseléd tulajdonságai tekintetében, a melyeket talán némelykor maguk sem ismernek.

A hű, megbízható cselédek faja nem halt meg ugyan ki egészen, de valóban nagyon ritka species, s boldog az a család, mely ilyenekkel dicsekedik.

Nem csodálhatjuk ezt, hoghya meg-gondoljuk, hogy a cseléd törvény épen nem felel meg a céljának.

Nem felelhet meg, mert nem védi meg a gazdát a cselédek ellenében, ezeknek kihágására pénzbüntetést szabva. Hol biztosít-hatja magát a cseléd tartó arról, hogy jó, megbízható cselédet kap, mikor az említett eljárás egyenesen demoralizálja a cselédet? ha a cseléd tudja, hogy rosz bizonyítványt nem irhatok könyvébe, akkor a javulás és javítás lehetősége ki van zárva; ha meg nem tünik; gondolja magában: Gombház, ha leszakad lesz más. Hiszen már az a körülmény is igazán nevetésges volna, ha oly nagyon bszantó nem lenne, hogy a cseléd az éjszakai kijárást előre kiköti magának, vagy pedig kiköti azt, hogy szeretője a mikor tetszik neki, hozzá bejuthasson? Milyen befolyása van ennek egy család gyökereikre, azt csak az képzelheti el, a ki tudja, hogy a gyermekek rendesen szeretnek a cseléd körül lenni, sőt a legtöbb esetben el nem kerülhető az, hogy a cseléd-del ne legyenek, hiszen mindig a házban van, a szülők sem lehetnek mindig a gyermekek mellett s kényszerítve vannak azokat a legtöbb esetben a cselédre bízni.

Látjuk tehát a cselédkérdés rendezése, a jelen türelhetlen állapotok javítása szükségé. A helyszerezők intézményét mint határozottan károsat egészen be kell szüntetni, s a helyett közzvetítő intézetet létesíteni, mely a városi hatóság szigorú felügyelete alatt állva, némi erkölcsi garanciát nyújthatna a cselédek megbízhatóságát illetőleg; de nem ám olvast, mint a minőt a meglévő nyujt. Ezenkívül nagyon szükséges volna, ha a cseléd törvény a cseléd tartó és cseléd közötti viszonyt szabályozó pontjaiban módosítatnák, s különösen több eszköz adatnék a társadalom kezébe, hogy a cseléd erkölcsi életét befolyásolólag szabályozhassa, magát a rosz cseléd elől kellő leg megvédhesse s ne legyen kénytelen vele, hoghya eladja ki nem számítható kárára és hátrányára legnagyobb ellenségét saját keblén táplálja.

Az 1888. évi pécsi általános mű-, ipar-, termény- és állatkiállítás.

Már említettük, hogy Pécsen a Dunántul e legjelentékenyebb városában nagyobbszabású kiállításra készülnek, mely 1888-ban aug. 12-től szept. hó 12-ig tartatik meg. A kiállítás tervezete igen előnyösen élít a szokásos vidéki kiállítások tervezetétől. E kiállításban a regionalis és szakkiallítások s illetve országos és helyi érdekek lesznek összekapcsolva.

Kiállítások u. i.

a) Baranyamegyéből minden mezőgazdasági, borszáti, érdeszeti, bányászati és egyéb őstermelési termény valamint állatok.

b) Külföldről az a) pont alatt felsorolt termények csak annyiban, a mennyiben azok Magyarországon csak igen gyéren vagy épen nem fordulnak elő.

c) Kézmű, és gyáripár cikkek Baranya, Somogy és Tolnamegyék, vagyis a pécsi kereskedelmi és iparkamara egész területéről.

d) Magyarországon egyéb megyéiből olyan iparcikkek, melyek az 1881. évi XLIV. t. cz. alapján állami kedvezményekben részesülő gyárakban állítottak elő.

e) A királyhagón túl levő megyékből a fonó-, szövő- és bőripar cikkeit.

f) Háziipari cikkek Magyarország minden vidékéről.

g) Uj találmány iparcikkek, uj szerkezetű ipari munkagépek és szerszámok Magyarországon minden vidékéről és a külföldről is.

h) Művészeti és régészeti tárgyak Magyarországon egész területéről.

i) Pécs-Baranya tanügyi állapotát föltüntető tárgyak.

Bejelentések a kiállításra f. évi deoz. hó végéig fogadtatnak el. A kiállítás a tornaterem és az azon levő középületekben és építendő csarnokokban tartatik meg. A kiállítás összes területe 13600 m² méter.

A kiállítás rendezése a pécsi kereskedelmi és iparkamara és a baranyamegyei gazdasági egyesület köréből indul ki.

A folyó évi szeptember hó 17-én megtartott kiállítási nagy ülésen megállapították a kiállítási szervezési szabályzat s megalkották a végrehajtó bizottság s a különböző szakbizottság. Ugyanezen alkalommal megválasztották kiállítási elnöknek n. Nádony Kálmán földbir. okos s gazd. egyesületi elnök, másodelnöknek Aidinger János kir. tanácsos polgármester, alelnököknek Ráth Mátyás kamarai elnök és Csepr. Schapinger Joachim bankház tulajdonos, kiállítási titkárnak pedig Dr. Záray Károly közgazd. előadó s kamarai titkár.

Pécs város és Baranyamegye közönségének a kiállítás iránt már eddig is tanúsított lelkesedő érdeklődése és áldozatkészsége s a kiállítás rendezésében közreműködő ügybuzgóssága a kiállítás sikerét illetőleg a legjobbat engedik remélni.

Halva született javaslat.

Folyó hó 12-én Baranya-Sellyén Bartosság Imre megyei főjegyző elnökle alatt egy értekezlet tartottat a sellyei, osztrói és vasizlói jegyzőségek körébe eső községek lelkeséje, tanítói és községi elöljáróiból megalakulva.

Az értekezlet célja volt tanácskozni s megállapodni a felett, hoghya mily úton s módon lehetne segíteni a többszöri jégverés s tűzárkok következtében inségnek kitett vidéken.

A főjegyző javaslatot terjesztett az értekezlet elé, hogy az inséggel fenyegetett községek folyamodjanak a megyei bizottsági közgyűléshez a m. ártatáról 4 1/2 % -ra utalványozandó oly összegű kölcsön engedélyezéséért, mely elégségesnek mutatkozik a lakosok legnékülözhetőbb szükségleteinek fedezésére. — E kölcsönt a község, mint erkölcsi testület nyerné, tehát az egészért is a község vállalná magára a szavatosságot; míg a kölcsönt felhasználó egyesek a község adósáivá lennének.

A javaslat, tekintettel a nép adósság-szaportó hajlamára, ellenzére talált s vele szemben két más javaslat tetetett.

Az egyik szerint a kormány volna felkérendő segélynyújtására; a másik a megyei utak nagybörméről kiépítésére által kívánt a vidék lakóinak keresetet nyujtani.

Az utóbbi két javaslat azonban, az elnök főjegyző s a szt.-lőrinczi főszolgabíró szavai után, csekély eredményre nyujtott kilátást.

Vége a szt.-lőrinczi főszolgabíró többszöri fölszólalása után, abban történt meg állapodás, hogy az értekezlet tagjai által az első kölcsönzést való körvényezni ajánl-tassák a községeknek.

A megye főjegyzőjétől eredt javaslat kivihetetlen s így halva születettnek kell mondanunk. Hogy miért? kitünik, ha elmondjuk: milyen sorban részesült az L. községben.

Az értekezlet estéjén közöltem azt az összehívott lakosokkal, azon hozzáadással, hogy ki-ki gondolkodja a felett s a következő nap estéjén jöjjenek ismét ösra, hogy nyilatkozzanak az iránt: igénybe akarják-e venni a kölcsönt, vagy nem.

Az első alkalommal összejött a gazdák nagybör fele; a második nap már csak negyedrészre, azok t. i. kik a kölcsönt óhajtották. Ezeknek ismét fele volt olyan, ki már nyilvánkönyvi leg is tulajdonos; míg a másik fele, bár örököse is a kezén levő birtoknak, de még a telegkönyvben nincs birtokosnak kitüntetve.

Ugyan ekkorra a község elöljárói is megállapodtak abban, hogy mily feltételek alatt kétsék az egyeseknek segélyt adni a felveendő kölcsönből, másként véleményök szerint az egyetemleges szavatosságot a község magára nem vállalhatván, kimondták ugyanazt, hogy a nyilvánkönyvi tulajdonosok csak zálogjogi bekebelezés mellett kapnak kölcsönt oly összegig, hogy 1/2 telek a már rákebelezett adósságokkal együtt 400 frtnal nagyobb jelzáloggal megterhelve nem lehet, a nem nyilvánkönyvi tulajdonos pedig úgy, ha olyan nyilvánkönyvileg tulajdonost vagy tulajdonosokat állítanak kezestül, kiknek birtoka a fenti értékarány szerint a kölcsönösszeget két-szeresen fedezi.

Az elöljáróságnak is igaza volt, midőn ily feltételeket állapított meg a község érdekében; de a segélyt kívánóknak is igazuk volt, midőn azzal a nyilatkozattal oszoltak szét: ily hát nem kapunk semmit.

Kezességre ugyanis senki sem vállalkozik, s így a nem telegkönyvi tulajdonosok kölcsönt nem vehetnek föl; de a telegkönyvi tulajdonosok sem vesznek fel; mert 6% -os kamatra kapnak kölcsönt más pénztárból s 1 1/2 % -nyi csekély kamatmegtakarítás kedvéért a község nem látja érdemesnek a kölcsönkövetítés gondját és felelősségét magára vállalni; sőt maguk a kölcsön-szurotlak is szivesen megfizetik a kis többletet, csak hogy egyenesen a hitelező pénztárnál fizethessenek, nem pedig a község egyik vagy másik megbízott elöljárójánál, midőn a sikkasztások má divatos korában kétszeri fizetéstől is félhetnek.

Azt hiszem, hogy a javaslat, talán a leégett Osztró kivételével, mindenütt hasonló sorban részesül. — A megye intéző köreinek tehát a segély más módjáról kell gond-

doskodni, ha az inségnek kitett népet úgy az uszorásoktól, mit a bün utjától visszatartani óhajtják.

Különfélék.

— Ez év harmadik negyedében jelen számunk lévén az utolsó, fölkerjük lapunk jaratóit, hogy legyenek szívesek előfizetéseiket megújítani; a hátralekösök pedig sziveskedjenek tartozásaikat mihamarabb beküldeni. A kik lapunkat tovább jaratni nem kívánják, legyenek szivesek a lapot el nem fogadni.

— Személyi hir. Dulánszky Nándor megyés püspök bérmu-utját csütörtökön Dombóváron befejezén, onnét Walter Antal oldal-kanakon kíséretében az országgyűlés megnyitására Bndapastre utazott. — Kóboz István kir. tanácsos, a Ferencz József rend lovagja, a „Somogy” jeles szerkesztője tegnap este érkezett Pécsre, hogy városunk nevezetességeit megtekintse. Örömmel üdvözöljük a derék kollegát.

— Tudós administrator. A megyés püspök dr. L. Oncsár József volt jogakadémiai tanár M u c s i b a (Tolna megye) plebánus helyettesévé nevezte ki. Kivánjuk a kinevezettnek, hogy univerzális műveltsége, rokonszenves megnyerő modora, általánosan ismert emberszeretete ezen új — minden esetre átmeneti — hatáskörében szeresse meg neki a környék értelmiségének becslését és barátságát, a mucsi népnek pedig ragaszkodását és bizalmát, hogy ekként szenedett vesztéséje legalább részben pótolva legyenek. Mivel pedig Mucsi község oly szép csöndes magány, ne felejtse hogy ő képesített egyetemi magán tanár, mint ilyenlőt az irodalom — még méltán vár. A mucsiaknak pedig gratulálunk, mert nemcsak tudós embert, de egyuttal csupa szív jü embert is nyertek.

— Tanfolyam egy éves önkéntességre. Azon helyzetben vagyunk, hogy művel fiatal embereket, egyéves önkéntességre előkészítő tanfolyamot ajánlhatunk. Az előkészítés tartalma előnyös, mert a kik a közepes tanodák alsó osztályának tárgyiban jártasak, az egy éves önkéntességre jogosított fölvételi vizsgálatra 3 hó alatt elkészíthetnek. — Bővebb értesítést ad a szerkesztőség.

— Megyei egyesület. Baranyamegye bizottsági tagjainak színe,java meglelt mult vasárnap délután a „Hattyu”-ban, hol a megyei egyesület alakuló gyűlése tartott meg. Dr. Czirer Ákos üdvözölve a szép számmal egybegyűlt bizottsági tagokat, kifejtette az egyesülés hazafias és közhasznú célját, megalakulásra szólította föl a bizottsági tagokat. A megnyitó beszédet nagy lelkesüléssel, közhelyességgel fogadták s elnökül megválasztották: dr. Czirer Ákos orsz. gy. képviselőt, alelnökül: B e n k ö Gyula szentlőrinczi ügyvédet és O t t o c s k a Géza gyulai bérlet, jegyzőket; L i n d e r György orsz. gy. képviselőt és F e j e s Zsigmondot. A tisztviselői kar képen megalakulván, választottak huszonnyeg választmányi tag. Az egyesület elnök megalkottatott, kivánjuk, hogy áldás kísérje működését.

— A pécsek a pápának. A pápa áldozárságának 50 éves jubileuma alkalmával az egész világ kath. hívei hódolatkul küldéséül ajándékokat küldenek a pápának s ebben elöljárnak magok a fejedelmek. A magyarországi hívek között különösen élénk a mozgalom ez irányban. Minden egyes város iparkodik túltelni a másikon. És e szép munkában a nők azok, kik oadaó tevékenységet fejtenek ki. P é c s v á r o s b ö l g y e l i s pártalan buzgalommal egyesület és célra. A bizottság következőleg alakult meg Cseh Kővér Anna főnöksége alatt: Dulánszky Adolf elnök, Czirer Elek alelnök, Hinka Lászlóné jegyző, Watzsch Franziska pénztáros, Mendlik Teréz ellenőr, Mendlik Ágoston, vezérigazgató. Választmányi tagok: Aidinger Jánosné, Angster Józsefné, Czury Józsefné, Dulánszky Mária, Eröth Kálmánné, Eizer Jánosné, Förstner Béláné, Hoffmann Lajosné, id. Krasznay Mihályné, Koch Ferenczné, Magyarly Gyuláné, Schauerek Bódogné, Schulez Imréné, Ritka tevékenységet fejtett ki a bizottság. Egyrészt a szükséges pénzt gyűjtötté össze, másrészt hölgyeket iparkodott megnyerni, kik majd a szükséges kézimunkákat elvégzik. Fáradságuk kárba nem veszt. Városunk kath. hívei a legnagyobb készséggel adakoztak tehetségük szerint; a jó módok forrásokkal emelték az összeget, míg a szegény filléreivel járult hozzá. Hölgyek is nagy számban igértek kezű munkákat végezni. Fáradságos munka után végre elkészült. A szebből szebb egyházi öltönyök tanúi s nagy munkának. Érdekesnek tartjuk közneveit közölni, kik a szükséges szép kézimunkákat teljesítették: Aidinger Riza, Angster nővérek, Aronffy nővérek, Bonipeter nővérek, Buregh Amália, Dulánszky nővérek, Deleva vilmosné, Eizer nővérek, Faris Irma, Fried nővérek, Fatyma Sarolta, Gálóvits nővérek, Gervay Louise, Gondos Mariska, Gózon Margit, Gyermek-ménháza, Hannu Valerie, Hinka nővérek, Horváth Mártha, Hölbling Mária, Hölbling Angella, Kelemen nővérek, Kollaner nővérek, La Congregation de Notre-Dame, LITTLE MARIKA, LITTLE NŐVÉREK, LEONARDI NŐVÉREK, LIEBSCHER FÉLE LEÁNYTANODA NŐVENDÉKEI, MORAVITZ NŐVÉREK, MOSER NŐVÉREK, NEMETH ILONA, NEMETH JÓZSEFNÉ, OTTOSKA GÉZÁNÉ, ORTENZ NŐVÉREK, RAMESHOFFER GIZELLA, RICHNER VALERIA, „RUDOLPHINUS”-ÁRVÁHÁZ, SÁGHY SAROLTA, SIMON NŐVÉREK, SCHULTZ NŐVÉREK, SONNEWEND EMMANUELE, ÖZV. SZINKOVITZ ILONA, SZOMMAY MARIKA, THALY NŐVÉREK, TOST ILONA, UJVÁRY KAMILLA, WITTENBARTH NŐVÉREK, WERNER LEÁNYTANODA NŐVENDÉKEI, ZÖLD NŐVÉREK.

A szerkesztőség üzenete.

T. K. Veszünk bizon a híreket a „Mohács és Vidék”-ből is, a „Pécsi Hírlap”-ból és bármelyik lapból a mennyit csak lehet, ha az olvasó közönségünket érdekli; sőt közhasznú, ismeretterjesztő cikkeket is...

NAGYFERENCZ,

lapfőmunkács. KISJÓZSEF, VÁRADY FERENCZ felelős szerkesztő. fűmunkatárs. 8903 szám tők. 1887

Árverési-hirdetmény

A pécsi kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szauter Gusztáv pécsi lakos végrehajtának Bachusz Ferenc Székédi lakos végrehajtást szünetelő elleni 27. frt. 10 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében...

11018 szám tők. 1887.

Árverési-hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czike Katalin székédi lakos végrehajtának Nagy József herendi lakos végrehajtást szünetelő elleni 4 frt. — kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében...

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 16 frt 20 kr. a telekre 182 frt 50 kr. a szőlőkre 7 frt 70 kr. készpénzben, vagy 1881. 60. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban...

Bogyay Pongrácz. kir. törvényszéki bíró.

Óvás! Betegek felkértenek emlékeztetke tartani, hogy csak a mi eredeti készítményünk. „Pain Expelleo honynyal” a valódi. Richter F. Ad. és társ. Rudolfstadt és Bécs.

Házeladás.

6-1 Pécsen a főútcában egy emeletes ház, kerttel együtt, azonnal eladandó. — Czim a kiadóhivatalban megtudható.

Eredeti chinai Karaván-Thea orosz fonatban csomagolva és önzválnál Árpád-utca 28. sz. kapható fontja 5-6 frt. Haberhauer József.

H I R D E T É S E K előnyös áron felvételnek a kiadóhivatalban.

KÉPES CSALÁDI LAPOK tizedik évfolyamába lép. Egy évtized nagy idő még az emberéletében is, de még nagyobb egy magyar szépirodalmi lap életében. A „Képes Családi Lapok” ez évtized alatt valóságos irodalmi kincset szolgáltatott át...

Önkénytes árverés. A vasszlói uradalom bérnöksége, a bérletnek f. évi október 1-én megszűnése folytán, a bérlemény területén létező összes gazdasági felszerelést u. m.: ökröket, lovakat, kocsikat, gépeket mindennemű gazdasági eszközöket stb. a péprádi pusztán, 1887 évi szeptember 26-án és következő napjain tartandó nyilvános árverésen eladja.

Nagy-Florián utcázi 24. számú ház kert nélkül 3.800 frtért szabad kézből eladó.

Veréb Jankó Pécsi képes éleclap Megjelen számos csinos képpel. Politikával nem foglalkozik. A legegészségesebb humor tárháza itt-ott helyi-ekü célzásokkal. szerkeszti VÁRADY FERENCZ, hírlapíró. Pécsen, 1887. Nyom. a Ramazetterféle nyomdában Koller Lípót.

A magyar ipar életvitalosságát leginkább az bizonyítja, hogy oly elismert jóságú terméket képes létrehozni, mint a milyen a Lenc-k-kávé, mely illat és az alkatrészek kifogástalan minőségé tekintetében, föllélemlia az összes, eddig ismert kávépótlékokat s nem utolsággal, mint a legjobb külföldi pótlakévék. Lenc-k-kávé kapható minden fűszerkereskedésben s a hol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követele, mint MAGYAR GYÁRTMÁNYT. Nagyban: LENK S. pótkávégyára SOPRONBAN. Minták ingyen és bérmentve.

Üzlet megnyitás. Ismételt felhívás, és a tisztelt közönség igényeinek megfelelő-tése céljából, egy e téren nem létező festék-, lak- és ecset-raktárat állítottam fel, mely különösen dűstartalma dörzsölt festék, olaj, kenecze és lakok által a nagyközönség nagy- és kicsinybeni szükségletére kényel-met és előnyt nyújt. Üzleti helyiség Széchenyit 10. z. a. Egyuttal bátorodom szobafestés és mőzölási üzletemet is a közönség figyelmébe ajánlani, hol a minták a legegyszerűbbtől a legmővészi-esebb kiállításig a lehető legutányosabb ár mellett eszközöztetnek. Mély tisztelettel Ifj. Buday.

Hirdetmény A Duna-Szekcsői közös uradalmak részéről ezennel közhírré étetik, hogy tulajdonukat képező bormerési jog f. évi október hó 1-én reggeli 9 órakor az urodalmi irodában 1888 évi január hó 1-től számítható három egymás-után következő évre a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen haszonbérbe adatni fog. A bérleti feltételek Duna-Szekcső község jegyzői irodájában betekintheők. Kelt Duna-Szekcsőn, 1887. szept. 1-én. A közös uradalmak igazgatósága

Hirdetmény Mely szerint a pécsi kölcsönös segélyző egylet igazgatósága által a t. cz. egyleti tagok értesítetnek, hogy folyó évi október 1-től kezdve váltókra, kötvényekre és zálogokra egy ingatlanokra adott kölcsönök után kivétel nélkül 6% évi kamat fog számíthatni és a szokott időre előlegesen megvételni; továbbá heti törlesztésre hat évi időszakra megszavazott kölcsönöknél egy aláirt részlet után jövőre 190 frt. fog kölcsönkép kiadatni, mely kölcsön hetenkint 50 kr. tőke és 24 kr. kamat össze-sen 74 kr. heti törlesztés által fog a társulati hat év alatt visszafizetelni. Kelt a Pécsi kölcsönös segélyző egyletnek 1887 évi szeptember hó 13-án tartott igazgatósági üléséből.

Kindl József, vezérigazgató. Baranyavári járás főszolgabírójától. 3632. sz. k. i. 1887.

Pályázati hirdetmény! Baranya megye baranyavári járásába kebelezt Magyar-bóly, Lapáncsa, Illocska, Német-Márok, Löcs, Szt.-István, Villány, Virágos és Szt.-Márton községek egyeteméből álló 300 frt évi javadalmazással, valamint a betegek látogató-tása s halotti szemlék után szedhető szabályozott díjak élvezetével egybekötött Magyar-bólyi körorvosi állomás, lemondás folytán végleg üresedésbe jövén annak az 1876. évi XIV. t. cz. 144. §-a értelmében, választás utján leendő betöltésére határidőül folyó évi szeptember hó 30-iknapján 9 óraja tüzetlő Magyar-bóly községébe, úgy mint a körorvosi állomás székhelyére a körjegyzői lakhoz. Felhivatnak emélfogva mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtták, és az 1883. évi t. cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. §-ában körülírt minősítést igazolni képesek, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a ló-lírottnál legkésőbb f. é. szeptember hó 29-éig annyival is inkább adják be, minthogy később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Dárda, 1887. szeptember hó 16-án. SEH KÁROLY, főszolgabíró.

Árverési-hirdetmény A pécsi kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv Eddenhoffer Norbertni pécsi lakos végrehajtának Iflinger Ádám pécsi banya telepi lakos végrehajtást szünetelő elleni 316 frt 46 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék a pécsi kir. járásbírószék területén lévő pécsi 5168 h. sz. sz. szőlőre és azon épült de telekkönyvileg kimentő-rettetett lakháza az árverést 1078 frt. — kr. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenebb megjelöl-tmgatlan az 1887. évi október hó 12. napján délelőtt 10 órakor Pécsen a kir. törvény-széki telekkönyvi irattában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 107 frt 80 kr. készpénzben, vagyis az 1881. 60. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Pécsen, 1887. évi Augusztus hó 13-ik napján a pécsi kir. törvényszék, mint tknyv hatóság. Lukrits István, kir. törvényszéki bíró.

Árverési hirdetmény. A pécsi kir. törvényszék, mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hegedüs Károlyné szül. Farkas Ang. pécsi lakos végrehajtának Méhn. Ádám romonyai lakos végrehajtást szünetelő elleni 100 frt — kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a pécsi kir. járásbírószék) területén lévő Romonya községben fekvő 27. sz. tkben felvett I 2/3 telekre 157-a. hsz. sz. k. k. 496 frt 239 H. sz. tkben felvett 28-a H. sz. 28. számú háza az árverést 200 frt — kr. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenebb megjelöl-tmgatlan az 1887. November 22-napján délelőtt 10 óra Romonya község házána megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 49 frt 60 kr. 20 frt. — készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 425. ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333, sz. a. kelt m. igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. sz. értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Pécsen 1887. évi Augusztus hó 6-ik napján a pécsi kir. törvényszék mint tknyvi hatóság. Lukrits István, kir. törvényszéki bíró.